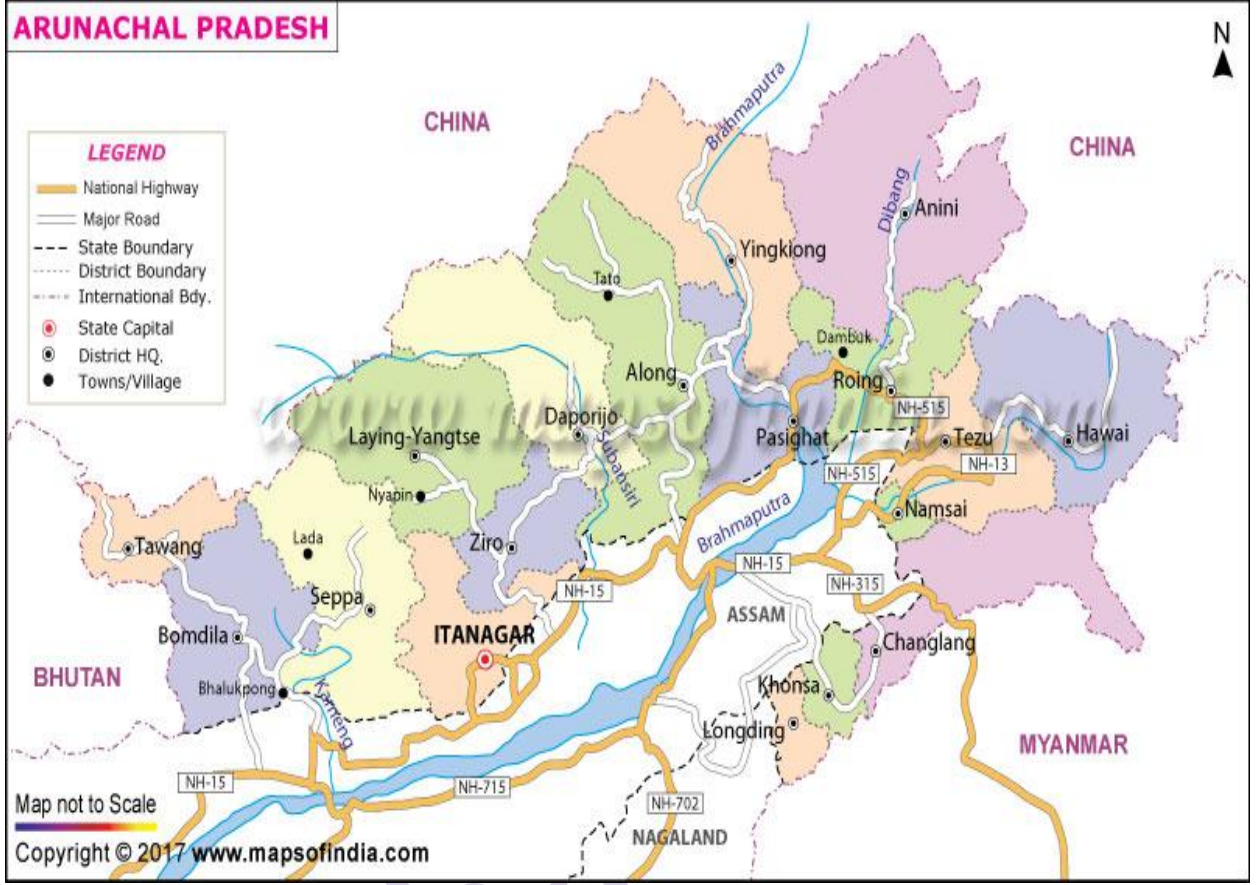

અરુણાચલ પ્રદેશ

- ❖ સીમાઓ ઉત્તરમાં ચીન, પૂર્વમાં મ્યાનમાર અને પશ્ચિમમાં ભૂતાન અને દક્ષિણમાં આસામ અને નાગાલેન્ડ રાજ્ય આવેલ છે.
- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૮૩.૭૪૩ વર્ગ કિમી.
- ❖ દેશમાં સ્થાન :- ૧૫મું
- ❖ સ્થાપના :- તા. ૨૦/૨/૧૯૮૭
- ❖ પાટનગર :- ઇટાનગર
- ❖ સૌથી મોટું શહેર :- ઇટાનગર
- ❖ રાજ્યપાલ :- બી.ડી. મિશ્રા
- ❖ મુખ્યમંત્રી :- પ્રેમાખંડુ
- ❖ સ્પીકર :- તેનસિંગ નોરબુ થંગટૂંક
- ❖ રાજભાષા :- હિન્દી
- ❖ રાજ્ય પક્ષી :- હોર્નબિલ
- ❖ રાજ્ય પ્રાણી :- ગાયલ

- ❖ રાજ્ય પશુ :- હોલોક ગીલોન
- ❖ રાજ્ય ગીત :- દારી
- ❖ લોક નૃત્ય :- ગોબી નૃત્ય, ધમાલ નૃત્ય, બાથાકમ્મા નૃત્ય, મથુરી નૃત્ય, મુખૌટા નૃત્ય
- ❖ ખોરાક :- ચોખા, માંસ , માછલી
- ❖ હાઈકોર્ટ :- ગુવાહાટી(૧૯૪૮)
- ❖ ન્યાયાધીશોની સંખ્યા :- ૧૯
- ❖ મુખ્ય ન્યાયાધીશ:- અજીતસિંહ
- ❖ કુલ વસ્તી :- ૧૩,૮૨,૬૧૧
- ❖ વસ્તી ક્રમ :-૨૭
- ❖ વસ્તી ગીચતા :-
- ❖ જાતિ પ્રમાણ :- ૧૦૦૦:૯૦૧
- ❖ સાક્ષરતાનો દર :- ૬૭%
- ❖ લોકસભાની સીટો :- ૦૨
- ❖ વિધાનસભાની સીટો :- ૬૦
- ❖ રાજ્યસભાની સીટો :-૦૧
- ❖ જીલ્લાની સંખ્યા :- ૧૬
- ❖ તાલુકાની સંખ્યા :-
- ❖ ગામડાઓ :- ૩૬૪૯
- ❖ મહાનગર :- ૨ (ઇટાનગર અને પાસીઘાટ)
- ❖ નગરપાલિકા :- ૧૦
- ❖ એરપોર્ટ :- ગ્રીનફિલ્ડ હવાઈમથક ' ડોની પોલો હવાઈમથક, ઇટાનગર
- ❖ મુખ્ય પાક :- ડાંગર , ૫૦% લોકો ઝૂમ ખેતી કરે છે. મકાઈ, ઘઉં, બાજરી,શેરડી, ફળફળાદી
- ❖ મુખ્ય ઉદ્યોગ :- વણાટકામ અને વંશની ટોપલીઓ જેવા કાફ્ટ ઉદ્યોગ, ટુરીઝમ ઉદ્યોગ
- ❖ ખનીજ :- કોલસો અને ખનીજતેલ (તિરાપ જીલ્લામાં નાગચિક), ડોલોમાઈટ (કાર્મેંગ જિલ્લો)
- ❖ મુખ્ય નદીઓ :- સિયાંગ
- ❖ ખેતી :- આ પ્રદેશમાં ફરતી ખેતી (ઝૂમ ખેતી)થાય છે. ડાંગર, મકાઈ, બાગાયતી ખેતી (જેમાં નારંગી, પાઈનેપલ, સફરજન, પીચ, ચેરી અને અખરોટ) અને હલકા ધાન્યોની ખેતી થાય છે. ખેતીમાં કુલ વસ્તીના માત્ર ૩૫% લોકો જ કામ કરે છે.
- ❖ જંગલો :- કુલ પ્રદેશના ૬૦% વિસ્તારમાં જંગલો આવેલા છે.

- ❖ મુખ્ય આદિવાસી :- અભોર,ગલોંગ,ગોબા, ખમ્પરી, ખોવા, મિશમી, સિંહપો,શિરદૂકપન,અબોદ,અક્કા , અપાતાની,બર્મા, દફલા
- ❖ પરિયોજનાઓ :-
 - હાઈડ્રો પાવર ડીપાર્ટમેન્ટ
 -
- ❖ જળાશય ડેમ :-

વિદ્યુત મથકો :- હાઈડ્રો પાવર ડીપાર્ટમેન્ટ, કાર્મેગ જળ વિદ્યુત મથક

શિક્ષણ સંસ્થાઓ :-

- નેશનલ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી (નીરજુલી)
- નેશનલ હોમિયોપેથી કોલેજ (ઇટાનગર)
- નોર્થઇસ્ટ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ટેકનોલોજી યુનિવર્સિટી(આલોંગ)
- અરૂણાચલ યુનિવર્સિટી ઓફ સ્ટડી (નામસાઈ)
- ઇન્દિરા ધાંધી ટેકનોલોજી એન્ડ મેડીકલ યુનિવર્સિટી (ઝીરો)

રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન :-

- નામદાફા રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન (ટાઈગર રિઝર્વ)
- મૌલિંગ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન
- પાખોઈ-નામેરી ટાઈગર રિઝર્વ (ટાઈગર રિઝર્વ)(આસામની બોર્ડર પર)

જોવાલાયક સ્થળો :- પરશુરામ કુંડ ,ઇટાનગરનો કિલ્લો,બૌદ્ધ મંદિર, બોમડીલા, લીકાબાલી , તવાંગ (બુદ્ધની પ્રતિમા) , માલીનીથાન, પાપુમ પેર, દિમાંગ ઘાટી

મહત્વની સંસ્થાઓ :-

- ઝૂલોજીકલ સર્વે ઓફ ઇન્ડીયા (ઇટાનગર)
- નેશનલ રિસર્ચ સેન્ટર ઓન ચાક(દિરાંગ)
- ઇન્ડિયન વેટરનરી રિસર્ચ ઇન્સ્ટીટ્યુટ(ઇટાનગર)
- વન વિજ્ઞાન કેન્દ્ર (ચેસા)
- સ્ટેટ ફોરેસ્ટ રિસર્ચ ઇન્સ્ટીટ્યુટ,(ઇટાનગર)

મહત્વની યોજનાઓ :-

- વૃદ્ધ પેન્શન યોજના (એસટી,એસસી ગરીબી રેખા નીચેના ૬૦ વર્ષથી વધુ વર્ષના લોકોને મહીનને રૂ. ૨૦૦/-પેન્શન આપવામાં આવે છે.)
- આંતરજાતીય લગ્ન
- બાળ સુરક્ષા (અનાથ બાળકોને પોષણ અને અભ્યાસ માટે અનાથાશ્રમ સંસ્થા સ્થાપવા)

વિશેષ માહિતી :-

- ભારતનું સૌથી ઇશાન કે પૂર્વનું પહાડી રાજ્ય છે જ્યાં સૂર્યનું પ્રથમ કિરણ પડે છે.
- અરુણાચલપ્રદેશ ‘ ઊગતા સૂરજનો પ્રદેશ’ તરીકે ઓળખાય છે. કારણકે સૌપ્રથમ સૂર્યોદય દેખાય છે તેથી અરુણાચલ નામઆપવામાં આવ્યું છે. આ રાજ્યમાંથી કાંસ્ય યુગના અવશેષો મળ્યા છે. મહાભારત અને પુરાણોમાં પણ તેનો ઉલ્લેખ જોવા મળે છે.
- તા.૨૦ જાન્યુઆરી ૧૯૭૨ ના રોજ નેફા ને સ્વ.શ્રી બિભાબાસુ શાસ્ત્રી દ્વારા અરુણાચલ પ્રદેશ તરીકે નામ આપવામાં આવ્યું હતું અને તે કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ બન્યું હતું.અરુણાચલ પ્રદેશ ૨૦ ફેબ્રુઆરી ૧૯૮૭ ના રોજ રાજ્ય બન્યું.
- અરુણાચલપ્રદેશના પ્રથમ મુખ્યમંત્રી તરીકે પ્રેમ ખંડુ થુંગન (૧૯૭૫) હતા. અને રાજ્યપાલ તરીકે
- સૌથી ઓછી વસ્તી ગીચતા ધરાવતું રાજ્ય છે. રાજ્યમાં સૌથી ઓછી વસતી ગીચતા ધરાવતો જિલ્લો દિબાંગવેલી છે. અને સૌથી વધુ વસતી વૃદ્ધિ દર ધરાવતો જિલ્લો કુરુંગકુબે છે.
- અરુણાચલ પ્રદેશને દેશના બે રાજ્યોની આસામ અને નાગાલેન્ડ આવેલી છે.
- સિલ્વર ફીર, જ્યુનીપેર, પાઇન અને ભોજવૃક્ષના જંગલો આ રાજ્યમાં આવેલા છે.
- રાજ્યના મુખ્ય તહેવારોમાં રેહ, બુરી , બુટ, મ્યાકો, ડ્રી અને પોંગ્ટુ છે.